І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone:
BArclay 7-4125

РІК LXVIII. Ч. 24. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 7-го ЛЮТОГО 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 7, 1961 No. 24. VOL. LXVIII.

СЕНАТОРИ ПРОТИ ТВОРЕННЯ „НАДУРЯДУ" В БІЛОМУ ДОМІ

СЕНАТСЬКА ПІДКОМІСІЯ ПРИЗНАЄ ПОТРЕБУ ДОПОМОГИ ПРЕЗИДЕНТОВІ В СПРАВАХ БЕЗПЕКИ І РЕКОМЕНДУЄ СКРІПЛЕННЯ ІСНУЮЧОЇ ЕКЗЕКУТИВНОЇ ІСНУЮЧОЇ ВЛАДИ

Вашингтон. — Сенатська Підкомісія в справах крайової політичної машинерії 5-го лютого висловилася проти того, щоб в Білому Домі творити новий „надуряд" в формі нового становища „суперсекретаря" кабінету, який був би понад всіми членами кабінету і залежний був би тільки від Президента. Ця підкомісія висловилась за те, що треба скріпити існуючу екзекутивну владу Президента, головним чином в ділянці безпеки країни. Підкомісія опублікувала 9-сторінковий звіт, названий „Державний секретар і справа політики крайової безпеки", в якому висловилась проти творення якоїсь окремої „великої ради" складеної з мудрих людей або проти організації посту „суперсекретаря", який допомагав би Президентові у веденні політики крайової безпеки. Цю підкомісію очолює сенатор - демократ із Вашингтону Генрі М. Джексон, який до недавна був головою Демократичного Крайового Комітету. Ця підкомісія признає, що пляни про створення становища „суперсекретаря" виникли з тієї причини, що Президент є перепрацьований, і не може керувати всіми урядовими аґендами, тому справу безпеки країни повинен перебрати „надсекретар", який міг би відтяжити Президента в ділянці тих усіх справ, які відносяться до безпеки країни. На думку членів підкомісії створення посту „надсекретаря" не допомогло б Президентові, тільки збільшило б тягар його праці, бо „в американській системі уряду" немає місця на творення посередника між членами кабінету і Президентом. Члени кабінету мають такі широкі завдання, що тільки вони можуть докладно запізнатися зі своїми обов'язками, а Президент мусить сам координувати працю своїх секретарів. „Суперсекретар" мусів би звітувати Президентові, і це тільки опізнювало б успішну працю уряду. Звіт цієї підкомісії написаний під впливом праці професора Колумбійського університету Ричарда Е. Нойстедта, під якого впливом є президент Кеннеді, який захоплюється працею того професора під заголовком „Влада Президента".. Звертають увагу на те, що деякі пункти звіту цієї підкомісії написані під впливом поглядів самого Президента.

КЕННЕДІ НАЙМЕНУВАВ ГЕН. ҐЕЙВІНА НА АМБАСАДОРА ДО ФРАНЦІЇ

КЕРІ НАЙМЕНОВАНИЙ НА ГОЛОВУ ЗАБЕЗПЕЧЕНЕВОЇ І БІРЖЕВОЇ КОМІСІЇ

Вашингтон. — 5-го лютого президент Кеннеді повідомив про те, що він найменував на амбасадора до Франції 53-річного емеритованого генерала Джеймса М. Ґейвіна, героя другої світової війни, який командував славною 82-ою дивізією парашутистів в Европі. Пізніше він був шефом армійської дослідної і розвиткової аґенції, але залишив те становище в 1958 році і пішов на емеритуру, бо не погоджувався з урядом президента Айзенгавера в справі обмеження видатків на керовані ракети. Ґейвін заявив був на конґресовій комісії, що залишив військову службу, бо не мав виглядів на аванс і на те, щоб зайнятися якоюсь відповідальною працею. Генерал Ґейвін був головним маршалом інавґураційної паради президента Кеннеді. Він є особистим приятелем генерала Чарлза де Ґоля — французького президента. Найменування генерала Ґейвіна на амбасадора до Франції буде пробою, чи Конґрес погодиться на те, щоб збільшити видатки для тих амбасадорів, які мусять більше видавати на своїх постах, ніж дістають від уряду на ведення амбасад. Париж належить до таких амбасад, де новий амбасадор мусить видавати більше, щоб гідно себе запрезентувати, ніж на це дозволяють державні фонди. Генерал Ґейвін не є багатою людиною, і тому президент Кеннеді вже давніше заявив був, що Конґрес повинен збільшити видатки для тих амбасад, ведення яких є коштовніше від призначуваних фондів. Кеннеді перед навґурацією конферував із головою підкомісії видатків в Палаті конґресменом Джаном Руні, який обіцяв, що він рекомендуватиме збільшити видатки тим амбасадорам, що того потребують. 3-го лютого Кеннеді найменував на голову Забезпеченевої і Біржової Комісії 50-річного професора права в Колумбійському університеті Вілляма Л. Кері. Президент повідомив, ща на члена цієї 5-членної комісії має бути найменований колишній сенатор із Делаваре Дж. Аллен Фрір. Забезпеченева і Біржова Комісії мають нагляд над законами, які повинні охороняти тих, що інвестують гроші, і чи інвестори дістають вільні інформації про забезпечення. Фахівці вважають Кері за спеціяліста від корпораційних законів. Він працював в цій Комісії в 30-их роках, а від 1940 - 1942 року був асистентом головного прокуратора. Фрір — це єдиний кандидат - демократ, що програв в 1960-му році вибори і не здобув сенаторського становища.

У ПОРТУГАЛЬСЬКІЙ КОЛОНІЇ АНҐОЛІ ЗАВОРУШЕННЯ — 20 УБИТИХ

Лісбон. — У португальській колонії Анґолі повторились в минулу неділю заворушення, які вперше вибухли в минулу п'ятницю. Тоді-то, за першим разом, кілька груп досить примітивно озброєних африканських автохтонів старалися захопити головну поліційну станицю в столиці Анґолі Люанді. Поліція відперла атаку, при чому було 16 вбитих: 7 поліціянтів і 9 демонстрантів. Наступні заворушення вибухли в неділю у зв'язку з похороном жертв заворушень з минулої п'ятниці. Португальський комунікат твердить, що між учасниками похорону вмішались змовники, які на даний знак відкрили вогонь по поліції. У висліді було знову 4-х убитих і 7-ох ранених. Багато осіб арештовано. Португальські чинники твердять, що ці заворушення були ділом так званого Революційного Комітету для визволення Еспанії і Португалії, що користується комуністичною підтримкою та що при арештованих знайдено зброю чесько-словацької продукції. Ці заворушення нібито стоять у зв'язку з захопленням змовниками „Санта Марії": коли змовникам не вдалося затримати за собою на довший час той корабель і їхня авантура скінчилась поселенням в Бразилії на статусі політичних еміґрантів, то вони все ж зуміли штовхнути своїх прихильників до демонстрації в Анґолі — твердить еспанська преса. Анґоля — це від 1575 року португальська колонія у західній Африці, величиною кругло 480.000 кв. миль, з населенням 4,500-000 осіб, в тому тільки 120.000 білих. Столицею країни є Люанда.

Змовники з „Санта Марії" дістали азиль — корабель повернено Португалії

Ресіфе. — 30 португальських змовників, що впродовж 12-х днів тримали під своєю владою понад 20,000-тонновий пасажирський корабель „Санта Марія", погодились в минулу п'ятницю на пропозицію збоку бразилійського уряду: прийняти політичний азиль в Бразилії та мирно передати бразилійським властям опорожнений з пасажирів і залоги корабель. Внаслідку устійненого компромісу між бразилійськими властями та змовниками, прийнятого з цілллю оминути зайвий пролив крови, бразилійський уряд передав „Санта Марію" безпосередньо португальському урядові, репрезентованого шарже д'аффер португальської амбасади, а той передав „Санта Марію" власниці того корабля. Зроблено це тому, що португальський уряд не може скаржити сотника Гальвао, провідника змовників, за понесені втрати, а коли б зробила це португальська корабельна компанія, то вона, за бразилійськими законами, не виграє справи. З-посеред 607 пасажирів „Санта Марії" всі, за вийнятком 42-х американців і 44-х голляндців, відпочивши по готелях і приватних домах в портовому місті Ресіфе, всіли на сестриний корабель „Санта Марії" — „Вера Круз", присланий мерщій до того порту. Всі 350 членів залого корабля і його капітан Маріо Майя негайно обсадили „Санта Марію".

Бразилійський президент плянує реформи і закликає до жертвенности

Ріо де Жанейро. — Новий бразилійський президент Жаніо Квадрос закликав нарід до твердого жертвенного життя, щоб розв'язати „той жахливий стан" економіки, який залишив по собі попередній президент Жусселіно Кубічек. Квадрос в довшій промові гостро критикував марнотратну фінансову політику свого попередника, який залишив великі довги, що їх тепер треба сплачувати закордонним державам. „Мусимо за мосі 5-річної каденції заплатити чужим країнам майже 2 більйони долярів закордонних боргів" — казав президент Квадрос. Новий президент зарядив перевірку системи соціяльного забезпечення і наказав, щоб фонди цього забезпечення зберігалися в Центральному Бразилійському Банку, а не так, як було досі, що ті фонди зберігалися в приватних банках, згідно з бажанням політиків — партійних провідників.

ОН і уряд ЗДА обмірковуватимуть в цьому тижні справу Конґа

Об'єднані Нації. — Рада Безпеки Об'єднаних Націй продовжувала в минулу п'ятницю засідання в справі Конґа та перервала наради до вівтірка 7 лютого ц.р. В міжчасі — за повідомленням преси — амбасадор ЗДА при ОН Адлей Стівенсон переводить наради з різними представниками азійсько - африканських країн. Однак Стівенсон, мабуть, не пред'явить на вівтірковому засіданні Ради Безпеки нового становища ЗДА в справі Конґа, бо в четвер цього тижня має відбудить над цією справою спеціяльне засідання уряду під головуванням през. Кеннеді. Американський амбасадор у Конґо Тімберлейк склав Президентові докладний звіт про ситуацію в Конґо. За твердженням газет, американський уряд буцім-то схиляється до концепції генерального секретаря ОН Гаммершилда, щоб „невтралізувати" всі існуючі взаємно ворогуючі конґолійські армії, скріпити міжнародне військо ОН в Конґо, звільнити політичних в'язнів і створити один коаліційний центральний уряд. Для цього треба передусім згоди чотирьох головних ватажків, які розпоряджають своїми арміями: президента Касавубу і його шефа штабу генерала Мобуту, президента провінції Катанґа Мойсе Чомбе, президента провінції Касай Альберта Кальоні й прем'єра провінції Орієнталь, пролюмумбівського комуніста Антуана Ґізенди.

Б-во св. Володимира, 173-ий Відділ УНС у Вілмінґтоні, має свій прапор

Вілмінґтон, Делевар. — Братство св. Володимира, 173-ий Відділ УНСоюзу, що був заснований тут в листопаді 1928-го року і нараховував тоді 8 членів, а сьогодні має їх близько дві сотні, відбуло минулої неділі, 5-го лютого, врочистість благословення власного прапору. Врочистість ця відбулася в місцевій українській католицькій церкві і її довершив місцевий парох всч. о. Степан Готра та всч. о. Іван Лебедович в Чесепік, Меріленд. Після благословення з церкві, врочистість продовжувано в залі місцевої парафіяльної школи, що подібно як церква була заповнена людьми, не зважаючи на створені сніговією транспортові перешкоди. Імпрезу в школі відкрив секретар Відділу п. Петро Щерба, а проводив нею всч. о. Степан Готра. З відповідними промовами виступили всч. о. Лебедович та головний предсідник УНСоюзу п. Дмитро Галичин. Врочистість закінчено молитвою, яку провів приявний на ній всч. о. Іван Ревак з української католицької парафії в Честер, Пенсилвенія. Головою 173-го Відділу є п. Іван Баланчук. У Вілмінґтоні є ще 247-ий Відділ УНСоюзу, Б-тво св. Івана Хрестителя, в якому секретарює п. Маєр.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** заявив, що він рекомендуватиме законопроєкт Конґресові, щоб ухвалив відповідні видатки на те, щоб ЗДА могли взяти участь у Світовій Виставці в Ню Йорку, яка має відбутися в 1964—1965 роках. Білий Дім відвідали в цій справі голова Виставового Комітету Томас Дж. Діґен і президент Виставки - Ярмарку Роберт Мозес. Участь в цій Виставці зголосили вже численні держави.

● **2-го лютого ЗДА** спустили на воду новий підводний атомовий човен „Сем Гюзтон" в Нюпорті Нюзі у Вірджінії. Цей підводний човен зможе випускати ракети „Поляріс" і буде плавати по різних океанах довший час, не доповнюючи свого пального. Число ракет „Поляріс" виносить 16.

● **Канада** плянує в найближчім часі більше як подвоїти свій експорт нафтової ропи до ЗДА. Тепер Канада експортує денно по 115,000 бочок ропи, а в найближчих роках вона хоче вивозити по 240,000 бочок денно. Це збільшування нафтового експорту має відбуватися ступнево, а не відразу.

● **Екс-президент Айзенгавер** 2-го лютого закінчив полювання на перепелів в Джорджії, де він перебував 10 днів, і вернувся на фарму до Ґеттисбурґу, Па., де живе пані Айзенгавер, яка не виїздила до Джорджії.

● **Республіканський сенатор** із Колорадо Ґордон Аллот був єдиним сенатором, який голосував проти затвердження президентового брата Роберта Ф. Кеннеді на пост головного прокуратора ЗДА. Тепер він дістав вже коло 300 листів із 23 стейтів. Кожний шостий автор тих листів лає сенатора за його становище, а решта його хвалять. Коли б сен. Аллот вислав погрозливі листи до головного прокуратора, то Роберт Кеннеді мусів би виступити проти тих, що його оборонили. Один автор назвав сенатора „сяким-таким сином" і обіцяв вбити його при зустрічі.

ВЕЛИКІ СНІГОВІЇ НАД СХІДНІМИ СТЕЙТАМИ ЗНОВУ СПАРАЛІЗУВАЛИ РУХ І НОРМАЛЬНИЙ ХІД ЖИТТЯ

13,300 робітників і 2,500 машин, разом із населенням, відгребують Ню Йорк з-під 17.4 цалів нового снігу. В понеділок школи були закриті, а приватний автомобільний рух заборонений

Так виглядав Ню Йорк під час сніговії. Із забороною приватного автомобільного руху в місті, до речі, першою в історії цієї великої метрополії, полісмен Метю Лайон не мав багато праці на своєму пості на одному із багатьох схрещень вулиць. Це він і звітує телефоном своїй службовій кватирі.

Ню Йорк. — Ця світова метрополія, разом з усіми східніми стейтами переживає нову „інвазію" снігу, що грубою верствою прикрив великі залишки попереднього, паралізуючи у великій мірі рух та нормальний хід життя. Все ж таки мається враження, що новий сніг, незважаючи на свою нагальність, не є такий дошкульний, зокрема коли мова про доставу таких щоденних харчів, як молоко і хліб, як були попередні сніговії. Замість колишніх написів на крамницях, що „хліб і молоко випродані", тепер появились написи: „так, ми маємо хліб і молоко". Сніг почав падати в п'ятницю, 3-го лютого і дійшов до Ню Йорку у вечірніх годинах із заходу та півдня, та вже нападало було стільки снігу, що деякі комунікаційні засоби, як літаки не діяли. Сніг падав цілу ніч з п'ятниці на суботу і випогодилося аж в суботу увечорі. В місті Ню Йорку нападало 17 цалів снігу, найбільше від 26 грудня 1947-го року, коли сніг був грубий на 26.4 цаля. Сніговія припинила зовсім рух на летовищах в нюйоркській метрополітальній окрузі, залізниці корсували з опізненням, автобуси також спізнялися, майже без перешкод їздили поїзди підземної залізниці. Всі автостради не були до вжитку, на деяких автострадах застрягли в снігу вже з п'ятниці на суботу сотки авт; на автостраді Белт Парквей бульдозери врятували зі снігу 400 авт, в яких застрягло було 1000 пасажирів. Мороз із снігом або дощем сягав на південь аж по Джорджію. В Ню Йорку віяв буревій, який деколи доходив до швидкости 40 миль на годину. Посадник Ню Йорку Роберт Вагнер заборонив приватний автовий рух по місті в неділю 5-го лютого, і продовжив цю заборону на понеділок, бо 13,300 робітників працюють коло обчищування вулиць від снігу, який так позасипав авта, що їх зовсім не видко. Власники домів працюють біля своїх домів, відгортають сніг із хідників та викидають його на вулицю, де він, разом із наметами, творить декуди півтораметрові насипи. Діти радіють, бо мають доволі снігу при соняшній погоді, можуть бавитися, бо в понеділок не було навчання у всіх родах шкіл, аж до університетів включно. Все це відноситься також до сусіднього Джерзі Сити та інших околиць, бо ситуацію погіршує обставина, там не заборонено приватного автомобільного руху і часто одна приватна автомашина потрапить зупинити і заблькувати рух і цілий квартал. Все ж так, груба верства снігу на землі, при майже весняній погоді, що прийшла після сніговії, дає надію на швидкий поворот до нормального життя.

Совєти випустили нового буцім-то 7-тоннового спутніка — скоро згине

Москва. — За офіційним совєтським повідомленням, в суботу 4 ц.м. большевики вистрелили нового штучного сателіта Землі, що його назвали „Спутніком 5". Вагою він — якщо вірити совєтській заяві — найбільший з усіх дотеперішніх штучних сателітів, бо важить 6.483 кілограми, отже 14.292 фунти, або 6.48 метричних тонн, чи пак 7.1 ам. тонн. Найважчий з американських штучних сателітів був „Атляс-Скор" з 18 грудня 1959 року, який важив 9.000 фунтів. Американські фахівці признають, що Совєти випереджують Америку в можливостях вистрелювати важчі штучні сателіти, зате стоять позаду Америки в науковому досліджуванні космічних просторів. Вистрілювання однакових як совєтські, важких штучних сателітів, американська Крайова адміністрація аеронавтики і сферичних просторів зв'язує із поступом в розвитку комбінованої ракети Атляса-Центавра. Перша така ракета має бути вистрелена вже в цьому році, але щойно на рік 1964-65 заплановано вистрелення сателіта вагою коло 15 тонн.

Теперішній Спутнік 5 достаточно важкий і великий, щоб міг був помістити живу людину. Однак ані в повідомленні ТАСС-а ані в заяві професора Увана Шельякова з Московського плянетарію му нічого не згадується про будь-які живі створіння в отому сателіті. Спутнік 5 окружує Землю кожних 89.8 хвилин. Зате він знаходиться у віддалі від Землі заледве 138.9 до 203.4 милі і тому сам названий вище московський професор признав, що життя Спутніка 5 буде дуже коротке, бо він вже в найближчих днях влетить у ту атмосферичну смугу довкола Землі, в якій згорить. Нічого тепер не сказано ні про будь-які інтрументи в отому Спутнікові 5, ні про спроби відзискати його кабіну.

Ще один момент, зв'язаний із Спутніком 5, дуже неприємний для Совєтів: американські власті знали про його вистрелення швидше, аніж це проголосили Совєти. Пресовий секретар през. Кеннеді заявив, що „американські розвідчі джерела" ствердили були „поміщення в космічному просторі нового совєтського штучного сателіта". Президент Кеннеді саме тоді був в кіно на фільмі „Спартакус". Його повідомлено про совєтського спутніка після того, як він вернувся до Білого Дому. Американські коментатори підкреслюють, що ствердження речником Білого Дому, що американські „розвідчі джерела" мали негайну відомість про вистрелення нового совєтського штучного сателіта, раніше, поки цю подію проголосила Москва, є признанням факту, що без огляду на припинення розвідчих летів над Совєтами літаками типу У-2, ЗДА продовжують дуже успішну розвідчу діяльність, якої ціллю є охороняти ЗДА проти всяких несподіванок збоку СССР. Речник НАРА-Д-у, Північно - американської команди повітряної оборони, ствердив, що американські радарні й метеорологічні стації безупинно стежили за дорогою, що її відбував Спутнік 5, від першого моменту його вистрелення.

СССР погоджуються на відкладення атомової конференції до 21-го березня

Москва. — Совєтський уряд прийняв пропозицію ЗДА, щоб тричленну Женевську конференцію в справі припинення дальших штучних атомових вибухів відновити не 7 лютого, як раніше передбачувано, а щойно 21 березня. Новий американський уряд мотивував свою пропозицію бажанням мати більше часу для докладного ознайомлення себе з цією складною проблемою та для виготовлення нових конкретних пропозицій. Західні коментатори стверджують, що Совєти не мали іншого вибору, бо коли б ЗДА вислали на Женевську конференцію третьорядний гарнітур, або застосували тактику відтягання, то всеодно Женевська конференція не дала б позитивних результатів. Вона почалась ще 30 жовтня 1958 року. ЗДА, Англія і СССР, які є членами конференції, погодились щодо багато подробиць, але не погодились щодо найважливіших речей як число міжнародних інспекторів, розміщення контрольно-інспекційних станиць, скільксть щорічних контрольних інспекцій та справа підземних експериментів, що їх покищо трудно контролювати. Совєтський пресово - пропаґандивний апарат стримався покищо від критикування американського внеску на відкладення конференції. Зате „Ізвєстія" і інші большевицькі часописи помістили вже перші гострі випади проти адміністрації през. Кеннеді за заповіджене збільшення збройних сил ЗДА.

Кубинські втікачі дістали $4 мільйони допомоги

Вашинґтон. — 3-го лютого президент Кеннеді розпорядив видати допомогу кубинським втікачам у ЗДА в сумі 4-ох мільйонів долярів. Президент заявив, що федеральна допомога є конечна, бо численні втікачі витратили вже всі свої фінансові засоби, а місцеві добродійні установи на Флориді, куди найбільше прибуває політичних еміґрантів із Куби, не можуть далі допомагати втікачам в кількості 60,000 осіб. Американська допомога має йти на харчі для втікачів і на допомогу, щоб знайти їм праці та приміщення. Кеннеді висловив зацікавлення університетськими професорами Гаванського університету, які втекли від режиму Кастра і які могли б бути основою до заснування Університету Америки, який міг би обслуговувати студентів всіх держав Латинської Америки і американських студентів, які цікавляться південно-американськими проблемами. Перед повідомленням про цю допомогу Президент конферував із секретарем здоров'я і добродійности Абраг. А. Рібікоффом, який чотири дні на Флориді вивчав справу кубинських втікачів.

Польща й інші сателітські країни дістануть більшу допомогу від ЗДА

Вашинґтон. — През. Кеннеді буде старатися дістати в можливо найкоротшому часі зміну законодатним шляхом так званого Батл-акту, названого від конґресмена Лорі Батла, демократа з Алябами, який в 1951 році зголосив і перевів закон про заборону продавання стратеґічних матеріялів до комуністичних країн і уділювання їм допомоги поза визначені у тому законі межі. Якщо перейде в Конґресі бажаний Президентом додаток до того закону, то в першу чергу скористає з того Польща, яка дістане від Америки згоду на вжиття 365 мільйонів злотих, що їх вона винна Америці за давніші харчові транспорти, на інвестиції у польський промисл. Адміністрація през. Кеннеді — за твердженням газет — хоче такої зміни названого вгорі закону, щоб можна мати свобіднішу руку в політиці супроти всіх сателітних країн, а також супроти тих азійсько-африканських країн, які постачають стратеґічні матеріяли комуністичним країнам (напр. ґуму) і тим самим автоматично підпадають під ембарґо збоку Америки.

У СВІТІ

● **Комуністичний Китай** збільшив був експорт рижу в минулому році до Гонґ Конґу з 57.144 тонн з 1959 р. до 70,535 тонн, а мороженого м'яса з 6,656 тонн до 7,372 тонни. Так само комуно - китайський уряд експортував харчі до Північного В'єтнаму, на Кубу й до Конґа — а все це виключно з пропаґандивних причин. З Маляїв Пейпінґ спроваджував ґуму у виміну за риж: ґуми не можна їсти, але вона потрібна для воєнного промислу. Тепер у Китаї голод і він купує харчі в Канаді й Австралії.

● **Західній Берлін** радісно привітав заяву президента Кеннеді, що американська політика у відношенні до проблем Німеччини й Берліну залишається без змін. Берлінці особливо вдоволені з завваги Президента, що справа Берліну тісно пов'язана з справою з'єднання Німеччини. Всі берлінські газети підкреслили це з признанням.

● **У Римі** поліція мала великий клопіт із зупиненням 3,000 демонструючих італійських студентів, які в минулому тижні хотіли маршувати під австрійську амбасаду. В різних італійських містах відбулись студентські демонстрації протесту проти двох бомбових замахів, якими пошкоджено італійські пам'ятники в Південному Тиролі, де більшість населення становлять тирольські німці.

● **Совєтська пресова аґенція** ТАСС й комуно - китайська аґенція ҐСІНУА проголосили створення формально „невтрального", насправді прокомуністичного другого „уряду" в Ляосі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Дипломатія чи пропаганда

На вступі свого урядування президент Кеннеді і державний секретар Дін Раск висловились за ведення закордонно - політичних справ радше шляхом „спокійної" дипломатії, як безпосередніми зв'язками "на міністерському та президентському рівні. У практиці це значило б, що новий президент і його дорадники в міжнародній політиці хочуть додати ваги і значення американським амбасадорам в широкому світі, хочуть завернути з того шляху, що ним ішов покійний державний секретар Джан Фостер Даллес, який сам став „летючим амбасадором" ЗДА, і з того, що його рекомендують прихильники конференцій „на вершинах". Прихильники тасмної, чи спокійної дипломатії покликуються на традицію і досвід минулого: міжнародні справи — це ділянка, що так само вимагає фахівців, як будь-яка інша ділянка державного життя, а найкращими фахівцями цієї справи є професійні, рутиновані, таланповиті й досвідчені високі урядовці міністерства закордонних справ та дипломати на закордонних стійках. Нинішні міжнародні конфлікти мають з попередніми конфліктами у світовій історії те спільне, що всі вони — складні, важкі, вимагають знання подробиць і доброї відготови, беззлічі нот і дипломатичних розмов для їх розв'язування. Їх не можна ладнати „від руки", на кількох чи кільканадцятьох засіданнях.

Очевидно, що дипломатія втратила багато зі своєї тасмности в новітніх часах, коли всі рішення в державних справах залежать не від волі абсолютного монарха та його прибічників, а передусім від уряду, а потім від парляменту, що його вибирає цілий нарід. Тасмність міжнародних переговорів не може бути ідеально збережена в добі вільної преси з її новітнім апаратом. Тому цю „тасмну" дипломатію президент Кеннеді назвав „спокійною". Генеральний секретар Об'єднаних Націй Даг Гаммешилд доказав, що, хоч форум ОН ніби найменше надається для тасмних переговорів, бо це наче відкрита, яскраво освітлена сцена, на якій виступають актори, репрезентанти 99-ох держав, — кулуари Об'єднаних Націй та діяльність їх Секретаріяту можуть проходити шляхом не гомінких спорів, а тихих кабінетних розмов, що їх ціллю є знаходити базу для компромісу й кувати ті компромісові розв'язки.

Противникам такої концепції міжнародних відносин є в наших часах передусім комуністи. Закордонна політика Москви й Пейпінгу є тасмною тільки тоді, коли вона обмежується діяльністю міжнародного комуністичного апарату, підпорядкованого отим двом диспозиційним осередкам. Тасмною є комуністична підривна робота, інтриги, дивлення різного роду агентурами, якими ставлять попілентадьні уряди, як от на Кубі, в Ляосі чи в окремих провінціях Конга; потайки постачається зброю, потайки' ламаються договори, потайки ведеться — як теперь західні фахівці — підземні атомові досліди, всупереч проголошеному мораторіюмові. Але вся інша большевицька псевдо-дипломатія утотожнена з пропагандою. Тому саме Хрущов наполягає на скликуванні конференцій „на вершинах", тому він приїздить на сесію Генеральної Асамблеї ОН для ведення пропаганди на світову міру, тому йожне засідання Ради Безпеки перетворюється у форум для виголошування пропагандивних промов.

Тиха, спокійна дипломатія наставлена на шукання конструктивних розв'язок у міжнародних конфліктах. Голосна пропаганда досі переважно тільки сприяла комуністичному імперіялізмові. Якщо Хрущов прийде до ЗДА на сесію ОН, що починається 8-го березня цього року, і якщо він далі натискатиме на скликанні нової конференції „на вершинах", то ввесь план президента Кеннеді вести „тихі" розмови з СССР дипломатичним шляхом буде поставлений під знаком запиту. Бо для розмов треба двох партнерів, а совєтський партнер волів пропаганду, як дипломатію.

Наші нові обрії

Президент Джан Ф. Кеннеді, бувши ще кандидатом на президента, видвигнув гасло „нових обріїв", чи „нових кордонів" — залежно від того, як хто перекладатиме американське поняття „new frontiers". Важко встановити, наскільки це гасло допомогло сенаторові Кеннеді виграти вибори і стати Президентом З'єдинених Держав, але фактом є, що воно прийнялося і стало справжнім кличем наших днів.

Немає бо сумніву, що поняття „нових обріїв" і змагання до них у всіх ділянках життя — дуже пророчисте, принаглиоє і дає багато снаги й заохоти. І коли б ми хотіли під цим знаком оцінювати наш, українсько-американський розвиток і стан, то його насамперед треба було б застосувати до Українського Народного Союзу, як у минулому, так і в сучасному. Погляньмо тільки на деякі факти з останніх років.

Великий новий обрій, що до нього прагне тепер наша спільнота, це — справа пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні. Ініціятива в розгрітті цього нового обрію вийшла і нерозривно зв'язана саме з Українським Народним Союзом. Поширювання правди про Україну, що стало нашим головним засобом у допомозі українському народові в його боротьбі за волю, так само нерозривно зв'язане з УНСоюзом і його піонерством у публікації англомовних книжок про Україну. „Новими обріями" УНСоюзу була видвигнена минулого року і з успіхом продовжувана акція творення Фонду Наглої Потреби, цілий ряд нових англомовних і українських видань за останній рік, „новими обріями" УНСоюзу є запляновано на широку скалю допомога Шкільній Раді Українського Конгресового Комітету поставити на найширший форум, заінтересувати найширші кола громадянства рідношкільною справою. Кожного не то року, але малощо не кожного місяця УНСоюз відкриває перед нашою спільнотою нові обрії в усіх ділянках.

До цих постійних „нових обріїв" УНСоюзу належить і організування нових членів, що є головною базою праці УНСоюзу, головною базою нашого спільного існування і розвитку. І як же неправильно оцінюють цю акцію деякі наші люди, між ними навіть деякі видатніші діячі, зараховуючи такі організаційні кампанії УНСоюзу виключно до його „бизнесу", не здаючи собі справи, що без цих організаційний зусиль не *тільки УНСоюз, але й вся наша громада була б „утраченим обрієм".*

Наведімо для характеристики один із замітніших прикладів. Під час минулорічної організаційної кампанії один тільки 63-ій Відділ УНСоюзу в Форд Сити, в Пенсилвенії, здобув понад 170 нових членів. У тому місті майже немає нових поселенців, і воно належало до найкраще охоплених системою УНСоюзу. Його вдіть називали „Союзовим Містом". Однак, завзятий і наполегливий секретар цього Відділу потрапив упродовж року вишукати, і зорганізувати, переважно з другого й третього американсько - українського покоління, понад півтори сотні осіб. А чи це здобуток самого лише УНСоюзу? Та ж цих нових 170 членів стали рівночасно новими читачами української преси, можливими новими жертводавцями на різні народні цілі, новими членами нашої спільноти. Приєднання їх до УНСоюзу означало приєднання їх до української спільноти і справи.

Підносимо цю справу тому, що саме тепер поступово розгортається нова організаційна кампанія, яку свідомо зв'язано з Шевченківським Роком. І це зроблено не для того, щоб — як це вже дехто висловився — Шевченком здобувати нових членів для УНСоюзу, але для того, щоб здобувати нових визнавців і носіїв Шевченкових ідей, нових виконавців Шевченкових заповітів. Тільки і виключно з цією метою здобуті цього року нові члени діставатимуть грамоти із силветкою Шевченка і з дописою, що ці грамоти видано у сторіччя Шевченка. Для багатьох з них це буде справді осягненням нових обріїв.

І. Світ

ПРО УКРАЇНУ ЗІ ШВЕЦІЇ

Перед нами книжка на 375 сторінок в англійській мові, недавно дісталася до бібліотеки УВАН в Ню Йорку зі Швеції. Її назва „Студія про комуністичну доктрину самоозначення націй" Автор д-р Юрій Борис — молодий український вчений, що постійно проживає у Швеції. Це його докторська дисертація, яка була обговорена в Стокгольському університеті.

Юрій Борис студіював у Празькому університеті, а перед тим відбував службу в чеській армії, воював проти гітлерівських військ і був ранений. Після перевороту в Чехо - Словаччині у 1948-му році втік до Швеції, де в Стокгольському університеті дістав стипендію для спеціялізації у політичних науках. Тоді написав він ще не надруковану працю „Відродження української державної думки в 1917 - 1920 роках".

У 1955 р. Юрій Борис дістав державну стипендію для написання докторської дисертації і додаткову стипендію від Шведського Королівського комітету соціяльних студій — для дослідження в архівах і бібліотеках Европи. В результаті цього, також з помічю згаданого Комітету, вийшла його книга, на жаль, у накладі всього лише 700 примірників, який уже майже вичерпаний.

За останніх десять років, протягом яких довелося нам прочитати чимало нових праць про нашу Батьківщину, можна помітити значний поступ у трактуванні її положення та історії. Все більше й виразніше виявляється Правда України, її боротьба за незалежність, підступство та жорстокість московських окупантів.

Маємо гарну книжку проф. І. Решетаря „Українська революція", що була видана в 1952 р. Прінстонським університетом і докладно розповідає про хід нашої національної революції. Деякі наші політичні діячі не схвалюють окремих тверджень автора, але в його книжці — дійсна правда, підтверджена документами або спогадами тих, хто революцію творив.

Проф. Решетар майже не порушив у тій своїй книжці питання, як же Москва змогла підбити Україну і яка була політика комуністів щодо українського питання. Ось на це й знаходимо відповідь у книжці Юрія Бориса. Однак, треба сказати, що недавно вийшла з друку нова праця проф. Решетаря — „Скорочена історія комуністичної партії Союзу", про яку треба однак говорити окремо.

Праця Ю. Бориса поділяється на шість розділів, неоднакових своїм розміром. Спочатку автор обговорює марксистську доктрину самоозначення націй, доказуючи, що автори не уявляли собі розв'язання цієї проблеми, а мали на увазі тільки пропаганду. Большевицька інтерпретація марксистської доктрини пішла тими ж стежками, щоб неправдою прикрити московський імперіялізм та колоніялізм.

Найбільший розділ у праці Ю. Бориса присвячений аспектам і умовинам розвитку українського руху, з доброю аналізою українських та інтернаціональних політичних партій, що були в Україні — московських, жидівських та польських. Для тих, хто шукає відповіді на запит, чому не вдержалася наша держава, цей розділ може бути дуже цінним джерелом.

На жаль, автор не мав можливости дістати авторитетних пояснень від усіх тих, ще живих активних учасників нашої національної революції, бо, як пише він, „не всі українські діячі виявили добру волю й мужність відкрити карти перед історією", тобто представити не тільки позитивні сторінки своєї діяльности, а й об'єктивну правду, яка „все одно колись виявиться".

Про політичні партії національних меншин в Україні, сказано автором дещо таке, що, можливо, не всім сподобається, але наведене ним реченні з цієї статті проф. Гольдемана з 1922 р. дуже яскраво підтверджує, як несправедливо ставилися вони до українського незалежницького руху. У Юрія Бориса це питання підкреслено ще більше, аніж у п. Решетаря, коли останній нагадує заяву д-ра Марголіна: що він „ніколи не відмовиться захищати тих, хто стояв на чолі українського руху".

У своїй книжці Ю. Борис кілька разів ствердив, що найліпшими виразниками ідеї української незалежности в 1917 році були безпартійні військовики — рядові вояки та старшини і селянство, а політичні партії найбільше дбали про „високу політику", обмежуючи ідеї партійними програмами.

В останньому розділі автор дуже яскраво і стисло подає боротьбу положення визвольної боротьби, ставлення супроти неї большевиків та оцінку методів, яких вживали вони проти України. Цей розділ є чи не найліпшим виявленням засад, яких автор тримався під час писання своєї цінної праці.

Сторінки, на яких обговорюється ставлення українських комуністів до справи незалежности України і відношення їх до Московщини-Росії, також дуже цікаві й заслуговують на дальші студії, бо автор порушив тільки суто політично - партійне ставлення, а залишив осторонь культурно - літературну боротьбу.

З приємністю нотуємо, що обидві книжки — Ю. Бориса і І. Решетаря з 1952 р. — присвячені їхнім батькам, які виховали цих молодих учених, що віддають свій труд справі визволення України.

Розглядаючись по бібліотечних полицях, бачимо вже чимало англомовних книжок на теми, які стосуються безпосередньо України і загально Совєтського Союзу в зв'язку з Україною. Маємо значні досягнення в цій ділянці, які треба віднести на рахунок видавничої праці Українського Народного Союзу, УВАН та поодиноких наших вчених, зокрема молодших, що працюють в американських високих школах. Живо наукової праці, яка правдиво освітлює українське питання, в 1960 році було добре. Будемо сподіватися, що в наступних роках буде воно ще краще.

Український Народний Союз — це суто демократична українська братська організація. Стати її членом, — не це тільки забезпечити себе і ваших рідних матеріяльно, це значить бути співвласником його надбань і вибирати, чи бути вибраним в його керівні органи

Інж. Микола Яримович

У НЕВПИННОМУ ЗМАГАННІ

Пригадую собі ще з студентських років, як то славний німецький учений, бл. п. професор Г. Льоренц, оповідав про „Грубу Берту", найбільшу тоді, далекосяжну гармату, що німці стріляли з неї під час першої світової війни на Париж. Це було тоді чудо техніки, і проф. Льоренц мав у цьому найбільшу заслугу. Він оповідав, що німецький генеральний штаб дуже був незадоволений з того, що з „Грубої Берти" спочатку стріляли цивілі, професори, учені в цивільним одязі і твердих, круглих капелюхах. Вже тоді, яких 45 років тому, наука почала деградувати військову мудрість у всесвітніх справах… Тепер уже годі так сказати, бо учителі нового тоді говорили: „Як не схочеш вчитися на університеті, то підеш до війська, будеш офіцером…" Тепер вже для таких офіцерів, що не хочуть учитись або не мають голови до науки, місця при війську немає.

Доходить уже до того, що, щоб вигравати перегони в зброєнні, треба вигравати перегони в науці. А перегони в зброєнні треба вигравати на те, щоб тої зброї не вживати, бо вона неначе якась чудна гармата з двома люфами, що майже рівночасно стріляють в противні сторони. Може бити тільки на два фронти, противника і свій… Чи то буде водняна чи атомова бомба, якась бактеріологічна чи гразлуюча — яка різниця? По такій війні тісно за землі не буде, він не буде цікавий. Не буде по що, не буде чим і не буде кому заганятися з надземні простори. Як хто й буде жити, то хіба на те, щоб працювати, їсти і вмирати, як осел… Отже якраз противник має чим віддати, то вже краще війни не починати. Це знають навіть малі школярі, що сильнішого небезпечно зачіпати А хто сильніший, годі вгадати.

Як же ж забезпечити мир, справедливий мир? Шукати якоїсь розв'язки в минувшині, в історії? Старовинні римляни казали, що коли хочеш мати мир, готуйся до війни. До якої ж війни готуватися, якщо війна — це заглада для всіх? Виринають перед світом що раз нові загрози. Хто ж може знайти та зламшаки у цієї світової війни", що була б кінцем світу? … Чи можна розв'язувати великі міжнародні проблеми, як нема згоди? Лишається хіба одне знаряддя — твір людського розуму — наука. Те знаряддя постійно кріпшає і багато ще можна від нього сподіватися. Наука може людям помогти випродукувати і таку модерну зброю, що люди від неї не будуть гинути, а житимуть щораз краще.

Успішний апарат пропаганди, ідеологічна атракція, політичне довір'я та економічний потенціял — це є та зброя, що може відіграти дуже важливу ролю при вирішуванні міжнародних спорів, навіть без війни. А у тих ділянках здебільша заангажовані гуманістичні науки. З їх помічю можна добратися до людського духа, щоб здобути його для себе як союзника або принаймні відірвати його від союзу з противником. Тією зброєю може користуватися „армія миру".

Армія миру, наймодерніша армія. Вона може прихилити багато людей, цілі народи з їх територіями і можливостями для своїх цілей, не вживаючи коштовної і небезпечної воєнної зброї і без власних жертв в людях. Проти такої армії миру може стояти подібна армія противника. Вистачить пригадати хоч би керму будови найбільшої греблі на світі, в Єгипті…

Новий Президент ЗДА багато сподівається від такої армії миру чи радше народного корпусу миру. Треба ще десятки тисяч американських громадян вислати до вільних країн світу, країн, що далеко відстали від цивілізації і добробуту. Там вони не як колонізатори, а як учителі нового модерного життя, демократичного і вільного, повинні здобути довір'я тих народів і сказати їм правду про Америку. Участь вільних ще українців в народнім корпусі миру принесла б багато користи українській справі. До армії миру не треба буде фізичних робітників, бо вона буде їхати туди, де є великий надмір таких робітників. Там треба буде чоловіків і жінок, здебільша з університетською освітою, з професійним знанням й вишколом в адміністрації і шкільництві, зі знанням мов і т. п. Чи не краще молодим людям чимскоріше такі кваліфікації набути, замість журитися тим, що буде з теперішнім безробіттям в Америці? Як ще довго, чи буде краще і коли?

Те, що до проводу в американській спільноті а особливо в адміністрації, приходять громадяни, що родились вже в цьому столітті, не значить, що то буде тільки звичайна зміна варти. Треба сподіватись чогось більшого, динамічного, відповідного сучасним вимогам, що постійно і скоро міняються.

Перегони в науці є чи не найпильнішою справою, — справою, що від неї залежить дальша доля цілих З'єдинених Держав, а не тільки поодиноких стейтів, великих фірм чи тих, що вчаться. Наука стає найважливішою справою федеральною, бо на ній спочиває оборона цілої країни, а з тим цілого вільного світу. Треба сподіватись великої активности усієї адміністрації, так федеральної як і стейтової в значнім поширенні можливостей для студій, особливо університетських.

Тепер часто читаємо в нюйоркській пресі про великі реорганізаційні пляни тих студій в міських коледжах, про злуку їх в міський університет Ню Йорку, про реорганізацію стейтового університету, про поширення приватного нюйоркського університету і т. п. Иде мобілізація потрібних на те капіталів. Як би не було примусу до науки, то до початкових шкіл усі діти не ходили б. Саме той примус стає головною базою демократичного виховання громадян. Не можна цілковито заперечувати можливість якогось „примусу" до студій на університеті для спосібних людей. Якщо для рятунку демократії і людської свободи буде це необхідне, то брак прецеденсу у минулому не може

(Закінчення на стор. 3-ій)

З совєтської преси

ХРУЩОВ ПРОТИ ВІДБУДОВИ ЗАМКІВ

З такою заявою виступив, між іншим, в Москві Нікита Хрущов, коли говорив про „марнування державних грошей". А мав він при цьому на думці, як виявляється, роботи над реставрацією старовинних замків, що ведуться в „суверенній" Литві. Московські „Известія" поспішили підтримати диктатора й його твердження і негайно вмістили на цю тему статтю. „Повсюди — чи поїдеш Німаном на північ до границь Латвії, — пише кореспондент „Известій", — чи на захід до Примор'я, скрізь підносяться тепер „замки-новобудови". Що більше, архітекти в надмірному захопленні почали відбудовувати навіть палаци литовських магнатів. Однак, ніде правди діти, відбудовують їх іноді поруч з хуторами та селами, де побут людей ще не влаштований, де гостро бракує приміщень у господарствах. Та що й казати, в самому Вильні деяких домів потребують негайного ремонту…"

Ось так насправді виглядає „квітуча" Литва. А гроші, що мали б іти на поліпшення побуту її людей, на будову домів, ідуть до Єгипту на Асванську греблю, до Китаю на розбудову його воєнного промислу, до Африки на підбурювання тубільців і розпалювання громадянських воєн.

СОВЄТСЬКІ ЧАКЛУНИ

Про забобони і темряву, що ширяться по селах Російської ФСР — „старшої сестри в сузір'ї радянських республік", розповідає спеціяльний кореспондент „Известій". У селі Гнільові, — пише він, — живе ветеран громадянської і світової війни Стефан Атрохов. Під час останньої війни утратив він слух і мову. І цей факт, хоч як це дивно, став підставою для цькування Атрохова. Його проголосили… чаклуном. Почалося все з недуги колгоспниці Марії Нестерової, яка час від часу втрачала притомність. Першою визначила причину недуги її тітка Тетяна. „Вона заявила, що Марію „зурочено" і що вчинив це „глухонімий чаклун". І відтоді, — пише кореспондент „Известій" — Стефанові Атрохову не можна було пройти по селі. Як тільки він зустрічався з Марією, та з криком непритомніла, на її крик вибігали люди і починали „виганяти біса". А після того Атрохова забобонні люди цькували ще гірше. В місцевому колгоспі є 24 члени партії, в тому числі Марійн батько — Григорій Несторов, старий комуніст. Марійн чоловік — А. Філімонов, учитель і сам возить свою жінку до знахорок".

СВОБОДА SVOBODA

SUBSCRIPTION RATES:

One year	$ 12.00
Six months	6.25
Three months	3.25

Jersey City & Foreign Rates:

One year	$14.00
Six months	7.50
Three months	4.00

For UNA members monthly 65c.

ПЕРЕДПЛАТА:

На рік	$12.00
На пів року	6.25
На три місяці	3.25

В Джерзі Ситі і закордоном:

На рік	$14.00
На пів року	7.50
На три місяці	4.00

Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Невживані матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

О. Животко

В ТІНІ ЙОГО СЛАВИ

(2)

Молодий скінчив 16 років, *молодій було 14 років* і 5 місяців. На мініятюрках бачимо молоду пару. Адріяна з маленьким личком, глибоко посадженими темними очима і широкими бровами, у високій напудрованій зачісці виглядає як лялечка. Молодий уже тоді мав бравий вояцький самовпевний вигляд з гарним профілем, великими очима, з виразистою лінією уст, яка прозраджує загонистість і впертість. Участь у події приймав також король підписанням контракту.

До повноліття молоді мали жити в домі батьків Адріяни. Лафаєт був сиротою. Батько його згинув на війні, а мати і дід померли в 1770 році, коли було 13 років. Військову кар'єру хлопець вибрав сам. Щоліта він із полком виходив на чотири місяці на маневри, що справляло йому приємність. У 1776 році в його житті сталися дві події — Адріяна народила дівчинку, до чого він поставився досить легко, тим більше, що друга подія була негативна і для нього дуже болюча, бо торкалась його військової кар'єри: у зв'язку із реформою армії він опинився на списках резервістів. Молодий Лафаєт був у розпуці, бо він прагнув відзначень, подвигів, слави. Молода енергія шукала виходу. Американці, що перебували у Франції, шукали симпатій для справи боротьби за свою незалежність, і Лафаєт порозумився. Він зібрав одинадцять таких, як сам, одчайдухів, купив і вирядив, потай від родини, корабель „Вікторія" і втік за океан добувати слави. Було це року 1777 і Адріяна ждала другу дитину. Її чоловік поїхав у безвість, на небезпеки, його сурово засуджували не тільки родина, а й придворні кола. А вона не могла його боронити, бо це було б проти її переконань — вона мовчала, журилась та ждала листів.

У січні 1779 року втікач вернувся. Покарання за непослух було незначне, бо ситуація змінилась — була війна із Англією. Тепер і французький уряд хотів притиснути володарку морів. Лафаєт придався своїм досвідом і запалом — йому дали гроші на виряд фльоти і 6,000 війська під командою графа Рашамбо. 11-го травня 1780 фльота прибула у Джорджтавні в Америці, а в лютому 1781 року Лафаєт уже брав участь в бойових акціях у Вірджінії. Тими акціями війна скінчилась, і на Різдво того року Лафаєт виплив з Бостону, а в січні 1782 вже знову був у Франції. Там він застав нащадків, які виростали без нього. Перша дитина померла, і мав тепер доньку Вірджінію чотирьох років і сина Джорджа Вашингтона — тоді як двох. Адріяні було тільки 22 роки.

Походи у Новий Світ принесли Лафаєттові мірну славу, гонори. Він став героєм, улюбленцем народу і королівського двору. Коло таких зірок звичайно вирували комети, і Адріяна мусіла навчитися не тільки терпеливо й привітно ставитись до гостей, а й не зрадити до жінок. Це мистецтво вона досконало опанувала. Помагало те, що Лафаєт не був жінколюбцем — дам і його військові приятелі були важливіші. А в розкішному паласі Лафаєтів на Рю де Лурі, де було їх завжди повно, між ними багато американців, пам'ятних у мериканської обіди. Були і домі вікно Адріяни того сина на окреме помешкання з учителем, щоб він міг спокійно учитись.

Очарований Америкою, Лафаєт загадав на стінах своєї робітні вирізьбити американську конституцію, поруч якої повісив порожню раму для майбутньої французької. І це, і те, що Лафаєт назвав сина Вашингтоном, а дочку Вірджінією, були його романтичні вигадки, які напевно не засмучували Адріяну. Лафаєт завжди був повний плянів, і в свій спосіб їх здійснював. Був він за релігійну толеранцію — і практично ставився про знесення обмежень для жидів і протестантів; був за знесення рабства, і купив плянтацію в Кайєні з муринами, яких хотів навчити грамоти і відпустити на волю; був за реформу карного закону, і укладав проєкт реформи його закону. Здійснення його ідей вимагало широкого листування, збирання матеріялів, відвідування в'язниць, численних практичних заходів, а все разом того ідеаліст уже не робив — для дрібної, морочливої праці була Адріяна. Вона мала добрий вишкіл у конверзації і вміла добре й переконливо писати, що знадобилось особливо пізніше, коли довелось боротися за збереження родини.

Тим часом у Франції починає закручуватись вир революційної прелюдії. Лафаєт з охотою, як в рідну стихію, поринув у революційний рух. І знову робив усе те, чого не робила б Адріяна. Покликаний на Зібрання Нотаблів, він виступив із проєктом обмеження влади двору і закрепа королеви, хресної матери його дочки Вірджінії. Вибраний головою Національних Зборів, запропонував декларацію прав людини на американський зразок. А по упадку Бастилії взяв на себе начальство над міліцією і охорону королівської родини. Вже пролилася кров, і Лафаєт жахнувся того, але не відмовився від романтичного показу — на білому коні поїхав присягати перед вівтарем свободи. Його втягнули події, і він став на чолі революції. Аристократія відвернулась від нього, і навіть рідні Адріяни перестали її пізнавати. Лафаєттові прищепили з бігом подій назву королівського тюремника.

У розвитку тих подій неможливо зберегти середину, неможливо бути об'єктивним. Кожна сторона хоче цілої людини. На Лафаєта починаються напади справа, а пізніше зліва. Стає небезпечно бути самим собою. Тому, коли король присягнув конституції Лафаєт уступив із своїх постів і виїхав з родиною до свого маєтку в Ля Гранж. Адріяна зідхнула з полегшею. Але спокою в тій добі не було. Проти Франції утворилась коаліція, і Лафаєта покликано боронити батьківщину, призначено командувачем однієї з трьох армій. Тим часом у Парижі набирали сили якобінці, у Вандеї вибухло повстання і в зв'язку з ним — терор. Лафаєт хотів був іти з фронту рятувати короля, а то вже було неможливо: бо сам він був під загрозою арешту. Тому вирішив скінчити революційну кар'єру. Був він тоді у Бельгії і там, залишивши своє військо, піддався австрійцям з умовою, що буде визнана його невтральність. Однак, австрійці потрактували його як військового воленого і замкнули в твердині Оломовкі на Мораві. Так почався період п'ятилітньої неволі.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Новорічна зустріч в Ню Йорку

Від деякого часу удомашнився добрий звичай, що кожного року хор „Думка" в Ню Йорку влаштовує на велику скалю імпозантний Маланчин вечір. Маланки і Василі мають нагоду у великому гурті затанцювати, випити і заспівати спільне многоліттіє. Це направду одинока нагода в році безжурно й у великому колі своїх знайомих та товаришів побавитись і забути на хвилину будні.

Для загального ствердження треба сказати, що „Думці" з імпрезами везе, хоч би згадати їх останній тріюмфальний виступ із концертом в Дітройті перед тритисячною публікою, після якого всі члени хору з задоволенням були готові до Ню Йорку йти пішки, а не лише 30 годин без перерви їхати автобусом по снігу, втрачаючи повний день праці. Іншими словами, їм не море, але й цілий океан по коліна.

Остання новорічна зустріч належить до ґарних імпрез. Все це треба завдячувати гуртові піонерів „Думки", як Л. Крушельницькому, Б. Карпевичові, А. Вальковi, Я. Гузар, А. Осадці, А. Пашковському і іншим, які вже друге десятиріччя працюють для „Думки", як також великому гуртові співачок і співаків, які зі зрозумінням віддають чимало свого вільного й невільного часу.

По секрету хочу сказати, що мені багато справ хору „Думки" відомі через мого приятеля, який живе разом зі мною і є старшим в хорі. В його відсутності все його заступаю по всім правилам. Приймаю телефони, накази і даю точні інформації, часами й без інформацій. Ставши телефонічним керівником „Думки", запізнався я з усією управою хору не тільки теперішньою, але й минулою, але і з багатьома хористами.

Кілька днів перед Новорічною зустріччю годі було собі дати раду. Телефони вдаряли на хату зі всіх сторін з Ню Йорку й поза. Зміст розмов був короткий, — два столи для Нюарку, один стіл для Торонта, два місця для Трентону, бальхон для Филаделфії, Ню Гейвену, і т. д. Мені, що! Всім обіцяв, а пізніше клопіт був, бо бракло місця для самих членів управи і інших чесних громадян. За те все я одержав добру порцію від приятеля. Дораджував йому, щоб простору залю Мангетен центру заставив столами, а народ хай танцює між столами.

Остання Новорічня зустріч „Думки" як і попередні, нагадували гарні мюнхенські фашінґи в найкращих льокалях. Зрозуміло, що забави „Думки" здобули собі серед широкого кола українського і чужинецького громадянства гарну оцінку. Тому бракує місця і в зв'язку з тим впала пропозиція, щоб Мангетен центер поширити, бо він з кожним роком стає для українців менший.

Підготовка господарів до забави була майже непомітною, але нюйоркські склепи з балевими сукнями і мануфактурою були переповнені нашими панями. При цьому була зроблена українська пропаґанда, подаючи причини, для чого саме тепер всі купують балеві сукні. Ню Йорк був добре зорієнтований про наш Новий Рік, Маланок і Василів. В мужчин питання забавового одягу полагоджуються легше, бо вони витягають кількарічного, чи зовсім вже перестарілого смокінґа, погладять його, візьмуть білу сорочку, причеплять метелика і все впорядку.

У вечорі, перед початком забави таксівки під Мангетен центер стояли в черзі, щоб могти висадити своїх пасажирів. Поліція справно керувала рухом при вході до залі і в залі. Біля віконця при касі стояла ціла черга людей за квитками. Продавці тільки розкладали руками, — все випродане. Холостяки, такі ця, але такого ж щастя прояк я, йшли на „стоячі" місбували і мішані пари, бо не випадало з новопошитою ґарною сукнею вертатись з-під залі, непоказавши її нікому. В залі впорядчики „Думки" вказували, — ґардероба наліво, ґардероба направо. До наших вух долітали мелодійні звуки романтичного танґа. Бажалось з місця включитись в танцювальний гурт, але ж плащі перешкоджали. Заля заповнена танцюючими парами, а столи самі угинались від пляшок різних напитків, принесених із собою і куплених на місці. В ґардеробі черга людей і все ще постійно наплививають.

Не шукаю стола, тільки присиднуюсь до танцюючих пар, бо ж не можна пропустити рідкісного — віденського вальчика. В очах тільки сукні миготять, золоті, жовті, зелені, червоні і т. д. В повітрі чути запах парфум: французьку шанель каті, американську мечебел і інші. Все це разом видається, як у казці. Музика втихає. Знаходжу стіл, при якому можна буде відпочити і якимись плинами відсвіжитись. Знайомі частують скачем, але більше налягають на скач, як на соду і спрагнена душа все випиває.

На залі чути цсс, цсс, цсс. Оглядаюсь, щось при столах мало людей. Відкривається занавіса і на сцені видно понад півтори сотні жінок і мужчин — хор „Думка" в повному складі. Заля вмовкла і зі сцени понеслись мелодійні слова коляди „Бог Предвічний", на які заля відгукнулась бурею гарячих оплесків. Після цієї ще одна, і ще одна, і ще одна колядка, і знову громи оплесків. Усміхнені з повним вдоволенням хористки і хористи маршують по залі. На сцені з'являється телевізійний кореспондент, який зробив коротке інтерв'ю з еміґраційним „Малахієм" і Маланкою. Тому, що під сучасну пору техніка стоїть низько, публіка не могла почути тих всіх гарних ревелерсів, бо голосники недописали. А далі гурток дівчаток виводив гаїлки, а дехто казав, що це балет. Фактично тяжко було в одне і друге повірити.

Оркестра по довгому відпочинку пустила з повною силою свої інструменти в рух і публіка, як в море плигнула на танцювальну площу. На вальчика не було місця, а про польку і казати немає що, тільки одиноке танґо чи фокстрот можна було танцювати. На зміну грали дві оркестри. Перша грала тільки старокрайові, а друга самі модерні танці. Як тільки друга починала, то танцювальна площа на половину рідшала. На паркеті залишалась молодь і виводила різні штуки, а старші тільки ласим оком споглядали і тяжко зідхали, згадуючи молоді роки.

Василь просить до бари на шампанське. Відмовитись не можна і шкода стратити нагоду на випивку. В барі людей менше, як на інших забавах. Випиваємо за здоров'я Василя, жалуємо, що немає Маланки а то й за неї... В барі розмови надзвичайно цікаві. Одним вухом з товариством, а другим підслухую: Волтер, я ще такий найс денсінґ не бачив, як тунайт, але паркет чогось дуже ковзкий і не годен на ньому вдержатись. Велл, Майк, а скільки ти мав дрінків?

З бальконy дуже гарний вид на залю. Видно, як пари об'єднані в новорічне нерозривне танґо. Танцюють всі разом: православні з католиками, бандерівці з мельниківцями, двійкарі з уердепівцями, західняки з східняками, УГВРада з УНРадою, старі еміґранти з ґріньорами, молодь із старшими, і все з почуттям Божої любови... Це справжнє консолідаційне танґо. Ех, якби то так в громадсько - політичній праці, о це був би осяг!

На залі багато знайомих, але зустріч з ними обмежується до приємної усмішки, уклону голови, чи милого вислову, бо на розмову немає часу. Скільки пань взяло собі за зле, що їх не попросив до танцю, але годі було. Під кінець розбавлена півторатисячна публіка танцювала, що попало, тільки було чути нарікання, — оркестра милить в такті. Час безповоротно посувавсь і так прийшов кінець гарній Новорічній зустрічі, яка осталась для багатьох приємним спогадом.

Микола Галів

Синьо-жовтий прапор на будинку міської Управи в Ню Гейвені

Заходами місцевого відділу УККА 11-го січня посадник Р. С. Лі в Ню Гейвені підписав проклямацію з нагоди 22-го січня, закликаючи все населення Ню Гейвену до відзначення сороктретьої річниці — проголошення Української Самостійної Держави.

В неділю 22-го січня, у ранніх годинах замаяв український національний прапор побіч зоряного американського прапору на будинку міської управи. В годині 12.30 понад 150 осіб, не зважаючи на дошкульний холод, зібралося біля будинку міської управи, щоб, якщорічно, віддати поклін українському національному прапорові, та зложити вінок у стіп смолоскипу Свободи, в пам'ять тих, що життя своє віддали за свободу. Місцевий парох грекокатолицької церкви о. Степан Чомко короткою молитвою розпочав святкування Січневих Роковин. Коротке слово виголосив заступник посадника міста, який мусів несподівано виїхати з Ню Гейвену, мр. Б. ОКоннел. Опісля промовляв адвокат Ст. Ярема з Ню Йорку. В своїй промові зверкув він увагу, що Україна була з перших, яка впала жертвою московського червоного імперіялізму, одначе, помимо жахливого лихоліття, наш народ не заломився і при кожній нагоді виявляв бажання жити своїм вільним життям у своїй вільній державі.

Вінок біля Смолоскипу Свободи зложили: адв. Ст. Ярема та заступник посадника Б. ОКоннел. Короткою молитвою та співом українського гимну закінчено першу частину святкувань. Цілою церемонією проводив голова Українського Американського Демократичного Клюбу п. Іван Музика.

В годині 3-ій по полудні відбулася святочна Академія з концертовою частиною. Треба відмітити, що члени святочного комітету доложили всіх зусиль, щоб Академія добре випала і це їм вдалося. Цілою програмою вміло керував п. Василь Гіна. Американським гимном, що його відспівала пані М. Равлик при супроводі фортепіяну панни Тані Яхницької, розпочато Академію. Голова Відділу УККА п. Іван Телюк в українській та англійській мовах привітав присутніх від Ділового Комітету. Привіти зложили заступник посадника п. В. ОКоннел, посадник сусідної Ансонії п. Джозеф Досл та радний міської управи в Ансонії п. Прийдун, який з гордістю підкреслив своє українське походження. Святочний реферат в українській мові виголосив д-р К. Матвієнко. Промову в англійській мові виголосив адв. Степан Ярема, яку присутні кілька разів переривали гучними оплесками.

В концертовій частині виступив хор української католицької церкви під диригентурою п. Саворського, що відспівав три пісні: Боже Великий, Єдиний. Сяяло сонце золоте та Весняний день. Пісні були відповідно підготовані і виконані дуже добре.

З деклямаціями виступили: панна Оля Горечко — „Нас ждуть" О. Олеся, пані Марія Косович „У храмі св. Юра" Б. Лепкого і пан Мих. Лісевич — „Вітри і бурі весняні" О. Олеся. Всі три деклямації були виголошені по-мистецьки. Фортепіянове сольо „Українська думка" ч. 1 В. Присовського виконала вдатно учениця музичної школи пані Софії Попель — Христя Добрянська.

На закінчення мистецької частини був живий образ, який символізував об'єднання України, на тлі якого п. Іван Панкевич відчитав Акт злуки українських земель з дня 22-го січня 1919 року. Україну представляла пані М. Равлик, Галичину панна Таня Яхницька, Буковину панна Оля Горечко, а Закарпаття панна Люся Матвієнко. Кожна з них мала народній стрій даної землі, а в руках держали герби даних земель, що їх виконав п. Василь Гіна. Всі строї зібрала пані О. Томоруґ.

Співом національного гимну закінчено святочну академію.

В. Т. М.

У НЕВПИННОМУ ЗМАГАННІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

же стояти на перешкоді. Підірвання заробіткових можливостей нестудіюючої молоді в деяких демократичних країнах стало одним з успішних засобів, що женуть до школи.

Не можемо легковажити справи університетської освіти нашої молоді. Не можемо себе дальше дурити тим, що вся або дуже багато тої молоді студіює. Вистачить побути на якімсь величавім з'їзді чи святі нашої молоді, що то літом відбуваються в різних відпочинкових оселях. Стрінемо там чимало молодих людей, патріотів, повних життя і енергії, розумних, інтелігентних, але таких, що про свою університетську освіту просто не дбають. Не можна усієї вини складати на брак матеріяльних засобів на студії. В багато випадках так не є. Ради чого тоді резиґнація зі студій? Ради власного авта чи кількох приємних років, без журби іспитами, оплатами за навчання чи прожитком?

Стипендійний Фонд Українського Народного Союзу вперто стукає до громадського сумління на те, щоби воно почувало себе щораз більше відповідальним за долю нового покоління в нових відмінних умовинах життя другої половини двадцятого віку. Це не справа безпосередніх, більших пожертв для цього Фонду. Він на цім не базується. Це щось більше. Це мобілізація суспільного духа для того, щоби не лишитися позаду в обороні мира.

Здобичею мира звичайно діляться ті, що його творили. Цим разом, може навіть в останнє, треба нам при цьому бути і то в передових рядах. Якщо тільки наукою можна здобути мир, то хто хоче його здобувати, мусить ту науку мати. Мусить прийняти визов до перегонів в науці від кого б то не було. Чим скорше, тим краще, бо може бути запізно.

Нехай Стипендійний фонд УНС як той ненависний будильник будить нас рано до праці і науки. Не буде він дзвонити, як не додамо йому енергії, хочби у формі доходу з Балю Союзівки, що відбудеться 11-го лютого ц. р. в залі нової школи при церкві св. Юра в Ню Йорку при 6-ій вулиці.

● **Директор програми Харчі для Миру, Джордж МекҐоверн** збільшив харчову допомогу релігійним і добродійним інституціям, які висилають до тих країн за морем, де є люди, що голодують. Висилати мають також олії з сої, кукурудзи, насіння бавовни і земних горішків (арахісу).

---

†

Ділимося сумною вісткою з Рідними та Знайомими, що 6-го лютого 1961 р., в год. 7:30 ранку, на 38-му році життя упокоїлася в Бозі, по довгих і тяжких терпіннях, Наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА і СЕСТРА

Павлина ГОЛУБ

з дому ЩУПЛЯК.

Тіло спочиває в пох. заведенні Некрісті, при Broad St. в Мілвіл, Н. Дж.

ПОХОРОН відбудеться з Української Греко-Католицької Церкви.

Горем прибиті:

Муж — ВОЛОДИМИР
Брат і Братова
Сестра в Рідному Краю
і Родина

---

†

ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

за Душу

бл. п. о. Дам'яна Константина ЛОПАТИНСЬКОГО

крилошанина

Львівської Митрополичої Капітули та пароха церкви Успення Пресв. Богородиці у Львові,

буде відправлено

в 10-РІЧЧЯ ЙОГО СМЕРТИ

дня 8-го ЛЮТОГО 1961 року

в церкві св. Юра — в Ню Йорку

в год. 8:30 ранку.

На це Заупокійне Богослуження всіх Рідних, Друзів та Знайомих запрошують і про святі молитви за Душу бл. п. Батька, Дідуня і Прадідуня просять

СИН, ВНУКИ І ПРАВНУКИ

П О Д Я К А

Дня 2-го січня 1961 року, З Волі Всевишнього, відійшли від нас, згинувши трагічною смертю, в повному розквіті життя, Наші Найдорожчі

Евгенія і Віра Надія ПОПИК

Цією дорогою складаємо найщирішу подяку оо. Василіянам і п. проф. Онуфрикові за відправлення похоронних обрядів.

Рівночасно сердечно дякуємо Родині, Приятелям Знайомим, Товаришам, Друзям, Товаришам з гімназії в Лiндегyті і „Пластові" за вінки, Служби Божі, телеграми, листи і слова співчуття та розради в нашому безмежному важкому горю, як рівнож усім, хто старався облегшити наш великий біль. Хай Господь Бог винагородить Вас усіх і нас у своїй опіці.

Вкінці наша подяка належиться пох. заведенню п. Петра Яреми за зразкове переведення Похоронів.

Рівночасно повідомляємо, що

СЛУЖБИ БОЖІ, ПАРАСТАСИ І ПАНАХИДИ

за душі Покійних будуть відправлені

в ЙОНКЕРСІ — в церкві св. Михаїла — при Чеснат Стріт, в НЕДІЛЮ 12-го ЛЮТОГО 1961 р. — в год. 12:15 попол.

в НЮ ЙОРКУ — в церкві св. Юра — при 7-ій вулиці, в ПОНЕДІЛОК, 13-го ЛЮТОГО 1961 — в год. 8:30 рано

Важким горем прибиті:

Муж і батько — МИХАЙЛО ПОПИК
донька і сестра — ЛЮБОМИРА з мужем д-ром Олегом СОХАНОМ та з дітьми Богданом, Зореславою і Вірою-Надією.
донька і сестра — ТАМАРА з мужем д-ром Богданом КОРДЮКОМ та з дітьми Ігором, Мирославою і Юрієм
сестра і тета — ПЕТРОНЕЛЯ з мужем Володимиром РИПЧУКОМ та з дочками Ярославою і Ириною

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. МАРІЇ ФЕДИШИН складаю — $10.00 на фонд „Мати й Дитина" в Німеччині.

МАРІЯ ПАВЛЮК

Замість квітів на могилу бл. п. ВІРИ ПОПИК бувші подруги та друзі з класи, а тепер перебуваючі в Шикаго, пересилають на фонд Катедри Українознавства $20.00

СТЕФА ЧОРНІЙ-БАБІЙ
СЛАВА ОБУХ
БОГДАН ОБУХ
ВАСИЛЬ ГОЛОД

ВІЧНА ТОБІ ПАМ'ЯТЬ!

В Шикаґо вшанували пам'ять членів СВУ і СУМ-у

Заходами Управи Осередка СВУ в Шикаґо 10-го грудня м. р. відбулася Академія, з приводу 30 ліття судового процесу над провідним складом Спілки Визволення України і Спілки Української Молоді.

На Академію прибули з Ню Йорку провідні діячі СВУ от. Т. Бульба-Боровець і ред. О. Калиник. Того ж дня перед початком Академії от. Т. Бульба-Боровець в супроводі місцевих членів СВУ, відвідав українську радіостанцію і відбув інтерв'ю.

У великій залі школи Шопена о 7:30 годині вечора голова Ос. СВУ інж. І. Карпенко відкрив Академію, закликаючи присутніх понад 200 осіб вшанувати пам'ять поляглих героїв за визволення України однохвилинною мовчанкою, а Духова Оркестра в складі 45 осіб під керівництвом проф. Барабаша виконала національний гимн.

Вступне слово виголосив голова Головної Ради СВУ Олекса Калиник, який документами довів, що під час підпільної діяльности СВУ й СУМ-у в першому десятиріччі по упадку Української Державности від 1921 року по кінець 1931 року під Совєтами в т. зв. УССР підготовлялися національні самостійницькі кадри під керівництвом членів СВУ й СУМ-у разом із УАПЦ, щоб в 1930 - 31 році розпочати загальне повстання проти московських поневолювачів і проти комуністичного харківського уряду, як знаряддя Москви.

Але завдяки зрадницькій і підступній діяльності на місцях кадрів КП(б)У й комсомолу через сітку ЧК-ОГПУ в першому десятиріччі під Совєтами терором винищувалися головні революційні підпільні сили українських самостійників, священиків УАПЦ, науковців, письменників, вчителів, студентів, бувших партизан, бувших вояків Армії Гетьмана Павла Скоропадського, бувших вояків Армії УНР, членів різних підпільних організацій, а в першу чергу всієї української самостійницької інтеліґенції, військовиків, які були згуртовані в СВУ й СУМ-і.

Після вступного слова О. Калиника з головною доповіддю про судовий процес над СВУ й СУМ-м виступив голова ГУ СВУ от. Т. Бульба Боровець, який перечислив *склад комуністичних* суддів, прокурорів, свідків та перечислив поіменно всіх підсудних в числі 45 осіб. Доповідач цитував сміливі виступи підсудних, зокрема виступи на слідстві і на процесі акад. С. Єфремова, М. Павлушкова проф. Дудурківського, письменниці Старицької-Чирняхівської і інших. Зокрема доповідач насвітлив героїчний шлях життя акад. С. Єфремова, як письменника, науковця, організатора, ідеолога і державного керманича, який не пішов на еміґрацію, а залишився з народом, мав контакти з українськими партизанськими силами, в умовах совєтської дійсности продовжував керувати БУД-ом, а потім організував СВУ не лише при ВУАН-у, але і по вищих учбових наукових закладах, в колах письменників, мистців, в державних видавництвах, в кооперація, в всіх галузях українського життя та був грізною силою в боротьбі проти чужої московської окупації в ті історичні роки на Україні.

Доповідач підкреслив й те, що акд. Єфремов все своє життя присвятив справі визволення України, він вірив у свій український нарід, в обороні свого народу переживав в тяжких умовах політичного ізолятора страшні муки катування повільної страшної смерти, про яку досьогодні ніхто не знає. Така доля стрінула і інших провідних діячів СВУ й СУМ-у.

В художній частині Академії виступила п. Юлія Клюковська, яка по мистецьки виконала чотири пісні композиторів Лисенка, Степового й Купчинського. Славна Українська Духова Оркестра м. Шикаґа під проводом проф. Барабаша виконала „Со святими упокой", „Молитву" та два марші УПА. Академія закінчилася відігранням оркестрою українського національного гимну.

Після Академії в Домівці СВУ відбулась зустріч українського громадянства з керівниками СВУ от. Т. Бульбою Боровцем і ред. О. Калиником. Присутніх було понад 50 осіб. Отець - Протоієрей Литваківський молитвою та вступним словом привітав гостей та вітав першого організатора УПА і голову ГУ СВУ от. Бульбу-Боровця й ред. Калиника. Від імені Відділу УККА з привітним словом виступив пан Нечай, від СГД пан Черевченко, від Ос. СВУ інж. Карпенко, від жіноцтва пані М. Кульчицька, від Асоціяції Політичних В'язнів пан Омальченко. Крім того *виступили представники* Селянської Партії, козацтва та інші.

Генерал Омелянович-Павленко, а зокрема його дружина пані Хатина Омелянович Павленко в привітальному слові щиро вітала діяльність СВУ та пригадала, як українське вояцтво й українські жінки брали участь у визвольних змаганнях в боротьбі проти російських окупантів.

На пропозицію пані М. Кульчицької зібрано пожертви на видання брошури пані Наталі Павлушкової про діяльність СВУ й СУМ-у на Україні. Присутні пожертвували $35.

Другого дня в неділю 11-го грудня м. р. отаман Т. Бульба-Боровець і ред. О. Калиник відбули зустрічі і розмови з членами інших самостійницьких організацій, установ і з окремими особами. Зокрема вони в супроводі членів СВУ п. п. інж. Карпенка, Возняка і пана Бусиля відвідали Високопреосвященого Архиєпископа УПЦ Владику Генадія. Владика поблагословив гостей та обмінявся думками про стан української еміґрації. Щиро, по батьківському, Владика Генадій, вітав відновлену Спілку Визволення України.

І. К.

Забезпечення коштує так мало! Брак забезпечення коштує так багато! Забезпечіться в Українськім Народнім Союзі!

Так виглядають міста після снігової. Крім працівників санітарних відділів міських управлінь, також і населення активно допомагає містам вигребуватись з-під снігу, як це роблять показані на цій фотознимці власники склепу в Гартсдейл, Н. Й. По містах обабіч засипаних снігом вулиць, повикопувано справжні „окопи" для переходу. Щойно опісля прийшли до голосу машини, відгортаючи сніг з вулиць для переїзду, натомість збільшуючи насипи снігу по боках.

Помер о. Діонисій Головецький, ЧСВВ

Ню Йорк. — В суботу 4-го лютого в монастирі оо. Василіян у Ґлен Кові, Н. Й., помер визначний член Чина св. Василія Великого о. Діонисій Головецький у віці 76-ох років. Покійний працював в багатьох обителях ЧСВВ, між іншим у Львові і в Перемишлі, був 18 років ректором Семінарії ім. св. Йосафата в Римі і професором канонічного права в католицькому університеті у Вашинґтоні, Д. К., а останні роки свого життя провів у монастирі оо. Василіян в Ґлен Кові, недалеко Ню Йорку, де кілька років тому засновано новіціят оо. Василіян у ЗДА. Похорон відбудеться в Ню Йорку у вівторок 7-го лютого перед полуднем з церкви св. Юрія.

Літературний Конкурс ОЖЛВУ в Торонті

Постановою й фундацією Організації Жінок Ліґи Визволення України, Відділ Торонто, створено літературні нагороди для письменниць і письменників, або тих, що хотіли б ними бути.

Проголошуємо „Літературний Конкурс" на оповідання або повість для доростаючої молоді з героїчною тематикою з нашого сучасного або минулого. Герой або героїня твору повинні б бути, по змозі, в молодому віці.

На нагороди призначено: перша $100, друга $50, третя $25. Надіслані твори розгляне мистецьке жюрі в складі: Ів. Петрів, Аріядна Шум і Б. Гошовський.

Конкурсові твори слід висилати до 30 червня 1961 р. в трьох примірниках під псевдонімом, подаючи справжнє прізвище автора в окремій запечатаній коверті на адресу ОЖ ЛВУ Відділ Торонто з допискою: для Комітету Літературної нагороди.

Women's Association of Canadian League for Ukraine's Liberation, 83-85 Christie St., Toronto 4, Ont., Canada.

Українська участь у Конґресі назвознавців в Італії

Щоденник „Едмонтон Джорнал" у числі з 9 січня повідомив, що д-ра Яра Славутича, професора Албертійського університету, запрошено взяти участь у сьомому Міжнародному Конґресі Назвознавчих Наук, що відбудеться у Фльоренції в Італії у квітні цього року. До участи в конґресі запрошено тільки двох мовознавців, що репрезентуватимуть Канаду.

Д-р Яр Славутич доповідатиме на тему „Типові прізвища в східньослов'янських мовах". Він переїхав до Албертійського університету в 1960-му році. Визначний український поет і мовознавець є автором кількох книг. Він також постійно дописує до різних мовознавчих і літературних журналів, які виходять англійською мовою.

Як довідуємося з іншого джерела, в інтернаціональному конґресі назвозавців візьме участь також проф. Ярослав Рудницький, голова слов'янського відділу Манітобського університету. Ор. Ст.

Наші вояцькі втрати

„Відлітають сірим шнурком журавлі в вирій". Чим далі, тим частіше і більше відходить наших дорогих побратимів зброї в засвіт...

Ось наші нові втрати, наші нові вояцькі могили:

1-го січня помер в Едмонтоні підхорунжий Дмитро Данилюк, лицар Хреста Симона Петлюри, пропам'ятного Хреста УГА та 7 відзначень австрійської армії, скарбник 2 Станиці СБУВ в Канаді, твердий, свідомий український патріот.

3-го січня відійшов у вічність учасник визвольних змагань України фельдшер Чорноморського полку Залізної дивізії Олекса Линник, лицар Хреста Симона Петлюри, у Филаделфії, ЗДА.

А оце прийшла вістка про загибель в бою в 1919 р юнака Спільної Юнацької Школи, колишнього кадета Київського Кадетського Корпусу Миколи Пінінського, рідного брата п. О. Золотникової з Гемілтону, яка відзначила його пам'ять пожертвою 10 дол. для Державного Центру УНР.

„Спіть, хлопці, спіть,
про долю, волю тихо сніть".

М. С.

● **Націоналістична китайська преса** твердить, що на китайському суходолі з-посеред 242,000,000 акрів управної землі 136,000,000 акрів зазнали більших або менших пошкоджень від посухи, повені або сарани. Шеф військової розвідки вільного Китаю з осідком на Формозі твердить, що найбільш винуватими в теперішній катастрофі комуно-китайського господарства є комуністичні експерименти, а не стихійні лиха: створення так зв. с.-г. комун, перекинення маси хліборобів до важкого міського промислу, висилання на ріллю людей, необізнаних з хліборобством

Ялинка Юного СУМА в Джерзі Ситі

22-го січня в залі української католицької церкви в годині 4-ій по полудні відбулася Ялинка Ю. СУМА, влаштована Батьківським Комітетом. Голова Батьківського Комітету пані Гаврилюк Г. відкрила свято, а юна сумівка Наталя Ґавур продеклямувала вірш І. Савицької „Під ялинкою". Пан Іван Цьолко по мистецьки відчитав „Різдвяну згадку" М. Ломацького. Група юних сумівок виконала „Вертеп" Івги Шугай. В своїх чудових строях виступили коза — Ірина Куций, чорт — Ірина Бура, Ірод — Маруся Команецька, козак — Ірина Семеняк, школярки — Дидик Анна і Ґавур Наталя.

Потім ю. сумівки відспівали колисанку „Спи, Ісусику" Б. Даниловича.

Останньою точкою була сценка в одній дії „Свят вечір на Україні" М. Ломацького у виконанні Батьківського Комітету Ю. СУМА: Батько селянин — Григорій Бура, Мати селянка — пані Р. Ґавур, Зв'язкова УПА — ю. сумівка Марія Гаврилюк, І-ий енкаведист — Петро Вох, II-ий енкаведист — Осип Зубрицький.

Слід зазначити, що виконавці вив'язались зі своїх роль добре, що викликало не в одного з глядачів схвилювання, а то і сльози.

Декорацію сцени — селянська хата — зайнявся пан Я. Ґавур.

На загал програма була добра і з неї були вдоволені і виконавці і присутні.

Підготовила дітей відповідно їхня виховниця — юна сумівка Марія Гаврилюк.

Щира подяка виконавцям і всім тим, що допомогли зорганізувати ялинку, і всьому громадянству, що прибуло на наше свято.

Г. Г.

Міжнародно-комуністичний табір поділений в оцінках нового уряду ЗДА

Пейпінґ. — Комуно-китайський пропаґандивний апарат, з офіційною і монопольною аґенцією Гшінгуа у проводі, зайняв вороже становище супроти нової американської адміністрації, запевняючи, що през. Кеннеді продовжує „імперіялістичну" політику Д. Д. Айзенгавера. За згаданою вгорі комуно-китайською пресовою аґенцією, найголовнішим пунктом звернення през. Кеннеді про стан Унії була заповідь „збільшення військової експансії і воєнних приготувань та приспішення економічної і культурної аґресії". Офіціоз комуно-китайської партії твердить, що през. Кеннеді „виступає з оливною галузкою у правій руці, а в лзанкою стріл у лівій". У тому самому гостро-ворожому тоні супроти през. Кеннеді виступили газети в Альбанії, північній Кореї і північному В'єтнамі. Зате — навпаки — в Совєтському Союзі, Польщі, Чехословаччині, на Мадярщині й у Румунії офіційний пропаґандивний апарат представляє нову американську адміністрацію, як настання можливости для направлення міжнародних відносин і робить різку різницю між Д. Д. Айзенгавером і Дж. Ф. Кеннеді. Східньо-німецька й болгарська преса старається зберігати „невтральність" і обмежує себе до коротких вісток з ЗДА без виразних коментарів. Ця різнородна реакція комуністичного світу вказує - твердять західні коментатори на нову розбіжність між Москвою та Пейпінґом в оцінці міжнародної ситуації та можливостей шляхів комуністичної тактики.

Д-р МекМоріна найменовано комісаром виховання ЗДА

Вашинґтон. — 31-го січня президент Кеннеді найменував на комісара виховання ЗДА 47-річного професора філософії і академічного віце-президента Університету Ютаг д-ра Стерлінґа Мосс Мек-Моріна з Солт Лейк Ситі, Ютас. Д-р Мек-Морін є автором численних праць з ділянки філософії і релігії. Сам він є членом секти Мормонів. Його рекомендував на це становище секретар виховання, здоров'я, і добродійности Абрагам А. Рібікофф. Д-р Мек-Морін діставатиме платню в сумі $20,000 річно. Він здобув титул бакалавра 1936 року, а рік пізніше дістав титул маґістра в стейтовому університеті в Ютаг. В 1946-му році він здобув докторський титул в Каліфорнійському університеті. Він є одружений та є батьком 5-ох дітей.

● РОЗШУКИ ●

Пошукую свого стрийка
ІГНАТІЯ МЕДВЕДЯ,
який мав одного сина Василя, що студіював теологію. Останньо писав до своїх рідних, перед війною 1939 р. до села Тустоголови, пов. Зборів. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
Petro KUZ
19345 Gallagher
Detroit 34, Mich.

Данило і Катерина ЯЦІШИН пошукують
ІВАНА ФОСТИКА,
народженого у Львові, що мешкав при вул. Воїмів. Батько його називався Пантелеймон. Хто знав би про нього або він сам, просимо ласкаво голоситися на адресу:
Catalina J. de PYLYPIW
Calle Carlos de la Wega 4474
Montevideo, R. O. del Uruguay
Sud America

Посмертні згадки

Теодор НАВРОЦЬКИЙ — довголітній член Б-ва св. І. Хрестителя, Відд. 256 УНСоюзу в Рівергед, Л. Ай., Н. Й., помер 18-го січня 1961 р., на 75-му році життя. Покійний народився в селі Ліщина, пов. Бібрка, Зах. Україна. Був впродовж кількох років урядником Відділу, в якому дуже активно працював для його добра. Покійний полишив у смутку дітей: Марію, Володимира, Стефанію, Николу, Анну і Олену, 2 невістки, 3 зятів, 9 внуків та 1 правнуку. Похорон відбувся в суботу 21 січня 1961 р., з пох. заведення до церкви св. І. Хрестителя у Рівергед, а опісля на вічний спочинок, на цвинтар св. І. Хрестителя у Рівергед. — Вічна Йому Пам'ять!

О. Недошитко, секр.

Іван ВИСОЦЬКИЙ — член Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 155 УНСоюзу в Перт Амбою, Ню Джерзі, помер дня 14-го січня 1961 р., на 64-му році життя. Покійний народився в селі Западинці, Волинь. До УНС ська, Україна. До УНСоюзу і Т-ва вступив 1944 р. Полишив у смутку дружину Марію, одну доньку Гелену і сина Володимира та 2 внуків. Похорон відбувся 18-го січня 1961 р., з укр. кат. церкви Успення Пресв. Діви Марії в Перт Амбою, при участи Родини, Односельчан, Членів Відділу American Legion Post # 45 і Знайомих. Покійного поховано на парафіяльному цвинтарі. — В. Н. П.!

І. Бурняк

ТАРЗАН, ч. 4597. Перед нови ми пригодами.

THE AFFAIR OF THE 'BLOOD RUBY' WAS DISSOLVED. TAWI CHOSE A NEW PYGMY LEADER, AND NOW THE THREE TRAVELERS DEPARTED.

THEY TREKKED FOR MILES THROUGH THE STEAMING JUNGLE, AN ARDUOUS BUT UNEVENTFUL JOURNEY--

UNTIL, DAYS LATER, THEY ARRIVED AT THE COLEE RIVER STATION-- A SETTING FOR NEW ADVENTURE!

...ера з „кривавим рубі... була вияснена. Теві при...ла пігмея на нового ...дника, і після того троє ...івників відійшли.

Вони зробили багато миль через вологу і неприступну джунґлю, але це була подорож без пригод.

Аж поки вони не прийшли на стацію над річкою Кулі... ми, збивши з ніг вартового... Місце для нових пригод!